

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, havá az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. második félévére

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélyszerűbben postai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1875. sep. 15.

A n.-váradí képviselő testület tegnapelőtti gyűlésében végleg határozott a kolozsvári nemzeti színház ajánlata felett oly értelemben, a mint ezt az odavaló színházi bizottmány határozata után egész biztossággal várni lehetett.

Mintán már féligmeddig átestünk e casuson is s a míg a kérdés a belügyministeriumhoz jut, van a választmánynak is ideje, hogy megtegyen tervének kivitele érdekében mindent, mit tennie keli, ha önmagához következetes kíván lenni, színházunk feltett érdeke megköveteli, hogy elfogultság nélkül kissé részletesen foglalkozzunk színházunk ügyével.

A „M. P.” mai számában valami H. V. jól számított malitiával a színház érdekében irt multkori czikkünket valamely választmányi tag nyakába szeretné nyomni, hogy ezáltal egyenlenséget szítson a választmány kebelében. Ha nem is látszanának ki annyira a farkas körnök a bunda alól, elhiszzük, ugy is felismernék az érdekletek ez úr czélszatát.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Irtá:

Flygare Carlén Emilia.

Második kötet.

IV.

Az útasok. — Az új otthon.

(Folytatás.)

Ugy hiszem valamely varázslónő egyetlen nap alatt a Lindfors-i régi fészket tündérpalotává változtattá át — szolt mosolygva a fiatal segédpap, megcsókolva a mama kezét, bár mennyire kiment is ez most divatból, csak hogy ezt tehesse leányának is.

— Ugy van, — szolt hévvel Borgensköld ur, — s mondja csak, nem boldogember vagyok-e én? s feledve volt minden új kísérlet-ről tett észrevétele, melyet oly tüzzel adott volt elő. — Mindezt anyjokom és Hilda hozták létre tegnap óta. De kérem engedje ki-fejeznem forró köszönetemet tisztelendő ur, azért, hogy hozzám tartozóimnak oly hü védőjük volt útközben.

Wallinden udvariasan jegyezte meg, hogy e véletlen találkozás egyike volt a legkellemesebb és érdekesebb eseménynek, mely életében előfordult; s látva, hogy Hilda félretette varrását s felállt, hogy távozzék behoz-

Térve azonban tárgyunkra, nézetünk szerint három eshetőség forog fen színházunk fenállhatása iránt. Első, hogy jelenlegi helyzetében marad egész éven át szakadatlan előadásokat tartva itt helyben Kolozsvárt; a második eshetőség, hogy nyáron át is itt szerepel ugyan a társaság, de két vagy három hónapi szünetet tart, végül pedig ha a nyarat valamely szomszéd városban tölti s csak télen át szerepel körünkben.

A legelső eetre nézve két évi tapasztalat áll előttünk, mely elég arra, hogy a jövőre is következtethessünk. A „M. P.” imént említett H. V-je arra kéri a színház jelenlegi intendánsát, hogy bocsássa a nyilvánosság elé ez évről számadásait. E meglehetősen naiv kérésnek mi is eleget tehetünk annyiban, hogy tudtunkkal a deficit a nyári színháznál jó nagy, de még sem akkora, hogy a 15 ezer subventiot feleméssze; télen pedig a bevétel fedezheti a kiadásokat s így H. V. megnyugtatóására, ha ugyan ezen valaki megnyughatik, tudathatjuk, hogy ez évben előreláthatólag deficit nem lesz.

Meglehetősen mérvű balgaság kell azonban ahoz, hogy valaki azt higgye ezután, hogy minden rendben van. Folyton a mellett kardoskodunk, hogy állandósítsuk a színházat s ép a jelenlegi állapot legnagyobb illúziója az állandosítás minden eddig feltalált eszméinek. Töltre ugyanis az igazgatóság felszerel egy complet szintársulatot a kellő erőekkel, a mint azonban a nyár következik, a karnak fele részét s fellebb menve a tagok legjobbjainak egy részét szélnek eresztik, a mint ez az idén is történt. A hogy aztán a tél következik, az igazgatóság elindít imént összehorgászni a társaságot, melynek egy tekintélyes része tavasszal ismét elszéledhet a négy világrész felé, mivel lehetetlenség nyáron át is fizetni őket. Így tehát a míg egy-része a társulatnak az ugynevezett állandosítás mézes gyümölcsét élvezi, a másik minden évben kenyér nélkül marad; a társulat tehát mindig új elemeket és ily módon, tegyük hozzá, csak rossz elemeket vesz fel magába. A 15 ezer forint subventionnak pedig a város semmi hasznát sem vesz, mivel télen át csak olyan társulatot kap, melyet maga minden segély nélkül

ni a tehát, levette válláról tömött vadásztás-káját, s a lányka után sietett.

— Hilda kisasszony, bocsánat, kérem álljon meg egy percze — Az utazás vége felő annyira megbarátkoztak volt egymással, hogy a „Borgensköld kisasszony” megszólítás igen fagyosnak tűnt fel Wallinder előtt. — Bocsánat kisasszony, kérem engedje meg bemutatnom a nemes vadász mesterségbeni ügyességem e kis jelét.

E szavakkal felnyitá a táskát, s két szép császár madarat vett ki belőle.

— Köszönöm lelkész ur, igen szépen köszönöm — szolt Hilda, meghajta magát a küszöbön állva egyegy madárral mind két kezében; ez előzők enységért ön is részt fog belőle kapni ma este.

— Mindig ez leend jutalmam hasonló szolgálatért? — kérde Wallinder merészen és hamis mosollyal nézett Hilda szemé közé.

— Igen is, ugy gondolom, ez csak illő jutalom — viszonzá a leány, s pirulva nézett anyjára.

— Azt magam is hiszem, valóban, — szolt Borgensköld asszony jóízűen nevetve.

— Az én véleményem is az, szolt bele a papa, — csak hogy ő is mondjon már valamit, házi gazda létre, pedig hát a döntő szó ugy is ki volt már mondva, miután neje nyilatkozott.

— Nó az minden esetre jó, ha a vadász tudja előre minő jutalomra számithat esekély fáradságáért, — folytatá Wallinder vidor hangon. — Egyébiránt még más ügyességgel is bírok én, melyben mester vagyok.

— S mi az, ha szabad kérdeni? — szolt kíváncsian Borgensköld asszony.

Hilda fejezalt már kiment volt, s bétette maga után az ajtót.

— Ha kedves háziasszonyom megengedi,

el tud tartani, nyáron át pedig egy rossz szintársulat emészti fel az összeget.

Ez képe a mostani állandosításnak, mi homlokegyenest ellentéte a valódi állandosítás azon fogalmának, hogy egy társulatnál hosszabb időre biztosíttassék a szerződés a tagok számára. Semmivel sem jobb az a másik terv, hogy néhány navi szünettel szerepelne Kolozsvárt a társulat. Mi nem igen tudunk ugyan szintársulatot, hol legalább három hónapi szünet ne legyen az előadásokban. Így van ez a budapesti színháznál s az idén Bécsben is meg voltak szüntetve az előadások a nyár egy részén át. A mi társulatunk viszonyai azonban egészen mások, ez úton nem érnénk el egyebet, mint hogy megfosztanók magunkat azon csekély jövedelemtől is, mi e három hónapon át nekünk jutna, a társulat tagjai aszontéppen akkor fizetést követelnének, mint máskülönb, mivel ez időre csak nem szerződhetnek el másfelé. Ott vagyunk tehát a hol ezelőtt voltunk.

Kolozsvár városa a jelenlegi körülmények között egy maga nem képes a színházat fenntartani, ezt felesleges vitatni is. Előtte tehát két út áll csupán, hogy vagy az állam által segíthessen sorsán s ezt sikerül akkor kivivnia, ha a budapesti színházzal egyenlő állami intézetté küzdheti ki magát, vagy pedig valamely szomszédos nagy várossal lépjen szövetségbe, e végre is pedig az eddigi kísérletek után a legtöbb reménnyel N.-Várad biztat. Ám ha biztosítást nyer a választmány illetékes helyen az első iránt, mi is elismerjük, nincs oka buzogni a másikért, ha azonban ez nincs, jó lesz, ismételjük, megfontolni, hogy mit veszthetünk a jelenlegi egy-

— A szabadelvű párt f. hó 12-iki értekezletében a párt candidationalis bizottsága által előterjesztett névsor változatlan elfogadással kijelöltettek a delegatióba: Rendes tagokká: Andrásy, Bernáth, Bittó J., Boros, Boér, Csernátóny, Dániel E., Éber, Ernuszt, Falk, Földváry M., Gromon, Harkányi, Házmán, Hollán, Horváth Gy., Jókai, Kaas, Kövér, Kemény K., Missics, Nagy Gy., Peretti, Pulszki, Rudics gr., Ráday G., ifj. br. Prónai, Sennyeoy, Szeniczsei, Szilágyi

annak elmondását más alkalomra tartom fenn magamnak — választolt Wallinder, s egész fesztelenséggel ült le Borgensköld asszony mellé, s elkezdte neki ügyesen tisztítani a spe-notot.

Néhány percz múlva bejött Hilda, kezében hozva a theás tárczát.

— Ugy gondolom, tán jobb lenne kivinni az asztalt az udvarra a nagy hársfa alá, szolt kérdő hangon, még mindig kezében tartva a nagy fa tálczát, várva mit határoz a társaság.

— Oh! az nagyon jó lesz, — választolt a segéd-lelkész — pompás, kitűnő gondolat — s azonnal kész volt segédkezet nyújtani az átköltözésre.

A mama kötényébe szedte a zöldséget, a cukor-tartót s burnót szelenczét pedig kezébe. Borgensköld hadnagy felvette a theás csészéket s most Wallinder megfogta erős kézzel az asztalt a rajta levő kosárral s gyorsan kiemelte a nagy hársfa alá, hol a papa egy kis padot állíttatott volt fel.

De hogy a tisztetesnek hol voltak szemei, midőn az asztalt el akarta helyezni, azt bajos volna elhatározni; hanem alkalmasint nem a kellő helyre voltak irányulva; mert az asztal lába ugy bele ütközött a padba, hogy a kosár pereczestől együtt a szép magas zöld fűbe röpült alá.

— Jaj a sok szép pereczem! — kiálta fel szívéből nevetve Hilda s a lelkésszel együtt azonnal térdre borulva, kezdték összeszedni a szétgurult pereczeket.

— Ezerszer bocsánatot kérek Hilda kisasszony ügyetlenségemért — szolt Wallinder, miközben felállt s helyére tette, a kosarat s egyszersmind hozzá tette nemlalt ketten elrendezték a csészéket; ha nem volna oly elhasznált közhely, hogy előhozzam mindazon frasisokat, melyeket a kosárról szoktak idézni, azt mon-

D., Szilassy, Szilávy J., Uray, Ürményi, Várady, Wodianer, Kraljevics, Mrazovics, Pajecsevics, L., és Vonsina. Póttagokká: Bakcsi, Farkas E. (bihari), Fabriczius, Gidófalvi, Pogány, Pogonyi, Szathmáry K., Ugron, Üchtritz, Végh és Kuljevics.

A válaszfelirati javaslat tárgyalása kerülván napirendre a horvát képviselők közül, b. Osegovics a javaslatnak a béke fenntartására vonatkozó passuszához, Mrazovics a határvívdék polgárosításáról szóló ponthoz adtak be módosításokat, melyeket az értekezlet Zsedényi és Szilávy felszólalására mellőzvéen, a felirati javaslat változatlan elfogadását határozta el.

Széll pénzügyminszter előadja, hogy az 1876-ki budgetelőirányzatot a válaszfelirati javaslat tárgyalásának befejezését követő napon a ház elé terjesztendi, hogy a míg a delegatio ülésezése folytán a ház el leend napolva, a pénzügyi bizottság azt tárgyalhassa s jelentését a delegatiok működésének befejeztével azonnal a ház elé hozhassa.

Az értekezlet helyesléssel fogadta a pénzügyminiszter kijelentését.

Végül a kör igazgató választmányának tagjaitvá választattak: Baranyi, Bohus, Dániel M., Farkas E. (bihari), Harkányi, Horváth P., b. Jósika, Kovách, Leheczky E., Meczner, Radvánszky, Sztányi, Sztupa, Ugron és Zákó Gy.

— A delegatio elnöke Szögyényi Marich László lesz, alelnöke Szilávy József, hadügyi előadó Hollán Ernő (né-melyek Pulszky Ágostot említik), külügyi előadó Falk Miksa.

— „A rendőri kihágásokról”, mint a N. H. értesül, egy nagyobb törvényjavaslat készült el az igazságügy miniszteriumban. Mint tudjuk, az új büntetőtörvényjavaslat a kihágásoknak csak egy részét foglalja magában; a súlyosabb kihágásokat a „vétségek” fogalma alá sorolván. Ezek és a „büntettek” teszik ki a büntetőtörvénykönyv tartalmát. Szükségessé vált ennél fogva a csekélyebb kihágásokról külön intézkedni, s e célból készült a fentebb említett javaslat, mely körülbelül oly terjedelmű, mint maga a büntetőtörvénykönyv, melynek ugyszólván kiegészítő részét képezi.

danám, ez jó jel rám nézve, hogy a kosár kisiklott és földre esett kezeim közül.

Hilda gyengén elpirult e szavaknál, de vidám hangon kérte a lelkész helyet foglalni, hogy theával kínálhassa meg. Az est gyorsan és kellemesen telt el s midőn Wallinder késő este felhaladt a paplak széles lépcsőjén ugy gondolkodott magában, hogy tán ez volt a legboldogabban eltöltött est, egész eddigi életében.

(Folyt. köv.)

Vogt Károly,

a hasznos és kártekoný, a rosszul ismert és rágalmazott állatokról.

Fordította:

Lakatos József.

Második felolvasás.

A madarak mint vadpecsenye. — Fialat csókák galambok helyett. — A madár mint mező- és kertőrző. — Madárpusztítás Olaszországban. — A madarak pusztulása és az előhaladó művelődés. — A golya kártekonysága. — A szarkák és a szászországi diákonusok. — Az ölyvek és a baglyok mint repülőmacskák. — Rovarevő madarak. — Egy harkály története. — Fecs-kék. — A kakuk.

(Folytatás.)

A fiatal fecskék mozsárban töretek meg s ezen csömörletes vegytűlék hódonynyal és eczettel csendes tűz mellett lepárolva adta a hires fecskevizet, mely mint a schneebergi(*) valódi és igazi burnót, nemcsak minden káros folyadékot a főből, hanem kivétel nélkül mindenféle émelýgést és hányást gyökéresen eltávolított; hanem csak a legirtózatossabb esetekben alkalmaztatott, mert közvetlen a használat után az embernek minden haja kihullott tőle. Akkor azonban még nem járt a kopasz fő, mint a tudósság, vagy államférfiui tekin-

*) Nálunk a „kassai”

Fordító.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagjobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Voigler (Wallischgasse 10.) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. rodája Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józsefstr. 10. sz. 1 emelet

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

— A redukció munkája erősen

foly az igazságügyminiszteriumban. Több törvénszéki elnök és bíró megdíjaztatása rövid időn várható. A miniszterium. a nyugdíjazásoknál nem köti magát a felosztaltott törvény-székeknel alkalmazott egyénekhez, hanem az összes bírói kar választja ki a szükség által meghatározott számban a nyugalmazandókat.

— Az 1876-iki költségvetés, me-

lyet a pénzügyminiszter szombaton vagy hétfőn terjeszt a képviselőház elé, különösen a pénzügyminiszteri tárczána! mutat fel lényeges megtakarításokat. A költségvetés mérlege nem közelíti meg a kilenczes bizottság által felállítottat, a minek természetes oka az, hogy még nem is hoztattak meg azon reform törvények, melyektől e bizottság a mérleg javulását várta.

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hírlap” szeriut az angol viszonyokról jól értesült külföldi lapok azt állítják, hogy az angol szabadelvű ellenzék a hercegovinai kérdést akarja felhasználni a torry-kabinet megbuktatására s ebből lehet kimagyarázni Russel lordnak, a whigpárt külügyministerének, a délszlávok irányában tanusított kedvező magatartását. A dillettantismus igen élesen nyilvánul azon kétféle combinációban, melyet Russel lord a délszláv kérdés megoldására nézve napirendre tűz. Kötünik e combinatiokból, hogy a nemes lord mint olyan politikus beszél, kinek szavai jelenleg Anglia felelősségét teljességgel nem engagirozzák. Az egyik combinatio nem volna egyéb, mint Európának permanens interventioja Törökország nyozná a porta nyugoti tartományait s Russel szeriut „ez esetben nem maradna egyéb hátra, mint Horvátország és Hercegovina népének előre egy független kormányt állítani.” Russel egyszersmind Albaniát és Theszáliát egyesíteni óhajja Görögországgal, különben kijelenti, hogy ha valaki egy harmadik combinatiót talál, mely e czélnek megfelelő, ő szívesen elfogadja azt. Nem hisszük, hogy Russel lord komolyan beszélné s az egész csak egy manœuvre, melynek nagyobb súlyt tulajdonítani felesleges.

A „Pesti Napló” ugy találja, hogy nem lehet nekünk mindent megszavazni, a mi Koller bárónak eszébe jut, hanem csak annyit, a meny-

tély ajánló levele; mint ez később Guizot idejében Frankhonban divatozott, a hol valamely ifjú fő jó darab kopaszszágával, mint a szellemmel keresztült munkált éjszakák bizonyítékával könnyen meg lehetett az akadémiába találni az utat, és csak a legnagyobb szükségben áldozták fel az élet megmentésére a fő ékességet.

A toskánai törvényhozás gyöngédsége ismeretes; a fecskék ott mindazonáltal a leggonoszabb helyzetben vannak: a ragadozó madarak, varjak és verebek közé számíttatnak és földönfutóknak nyilváníttatnak. A többi apró madár számára a törvényben legalább védő határozatok vannak, melyek persze sehol sem tartatnak meg — a fecskékről azonban egy betű sem gondoskodik.

El lehet gondolni, hogy mily erélylyel esnek aztán a szegény állatkáknak, különösen azon időben, mikor a vadászat bezárva, a fegyver hordozása és más madarak fogására való hálók vagy csapdák felállítása büntetés alatt el vannak tiltva.

Mindenütt finom zöldselyem hálók vannak kiterjesztve. melyeket a szegény fecskék sebes fordulatúik között nem látnak, mindenütt libegnek az élevenen halhorogra szurt bogarak vagy sáskák, melyeket mohó vágygyal kapdosnak el, hogy a más perczben őök evickéjének a horgokon.

A fecskékhöz számítandó az éjjeli fecske vagy lappantyú (kecskefejű) olyanformán, mint a bagoly a solymokhoz. A lappantyúnak kurtá és vastag feje, nagy kerek szemeivel; a lágy tollazata, lassu, levegőörpölése, barátságatlan kiáltása és a félrevaló helyeken nappali alvása — mint tökéletes bagolytermészetéről tanusokodik és azon sajátága továbbá, hogy életmódját a nap alkonyával kezdi és annak korányával végzi, határozatlan éjjelima-dár jellemmel ruházza fel.

nyi okvetlenül szükséges. Népünknek acél-bronzot kell izadni, a miből az Uchatius-ágyuk készülnek. A delegációknak pedig keserves kötelessége az öntődobban a fűtő szerepét elvállalni. Bizony nehéz feladat a mai világban, mikor sehol sincs pénz és senkinek nincs hitele, mikor deficit van a budgetben s ismét új adófel-emelés van kitérőben, mikor idehaza a hivatalnokokat elbocsátjuk s az államjavakat eladjuk: oda fenn Bécsben a delegációkban a közös hadsereg költségvetésének felemelését megszavazni s megszavazni az még csak könnyű, de megfizetni! És mégis az ágyukérdés olyan, mint az adóerecúcio: „muszáj”, hát megfizetjük. Megtesszük nyüzsgörögve; mint a ketetlen kerék, de azért fordulunk előre a hadi készütségben, hátra a nemzetgazdaságban. Delegációkat és közönségünket a drága milliókért cserébe meg fogja küssé vigasztalni gr. Andrássy, Bismarck, Gorcsakoff, a szultán, keleti kérdés, romániai, vasuti és kereskedelmi szerződés, ott fognak parádézni a delegációk előtt diplomatikus etikettel. Magyarország az európai concertben elismerten, tisztelve, befolyással: ez a jutalom, melyet polgáraink a nagy hadügyi budgetek fejében cserébe kapnak. A delegációk, melyek első sorban kénytelenek a hadügyi budgetet megszavazni, elsőik is lehetnek a külügyi vezetés sikereiben gyönyörködhetni.

Az „Ellenőr” semminek sem örvend jobban, mint ha az önálló vámtérület hívei végre kilpnének eddig tartózkodó és negatív helyzetikből és általános szolamok és gyanúsítások helyett tüzetes és pozitív érvekkel állanak elő. Mint tudja, a magyar ipar-egyesületben most tolynak előmunkálatok egy minden iparágunkat átfogó emlékirat kidolgozásához. Kívánja, hogy a munka minél előbb napvilágot láthasson. Másrészt kívánna azt is, ha a kormány szintén közzétenné az enqueten bemutatott javaslatát. A titkolódzás ideje lejárt. Oly időben élünk, midőn a nyilvánosságot nem csak a visszadések megakadályozójának vagy büntetőjének, hanem az igaz és helyes biztosítékul tekintik. Ismerjük meg önmagunkat, ez csak javunkra lesz. Ha megtudjuk, hogy gyöngék vagyunk: megvő a könnyelmű elbizakodottságtól. Ha látjuk, hogy erősek vagyunk: tudjuk majd értékesíteni előnyeinket. De még azzal sincs segítve rajtunk, ha csupán a kormány javaslatát és az iparegyesület emlékiratát ismerjük. Minden kereskedelmi és iparkamarának, minden gazdasági egyesületnek véleményét kellene ez ügyben adnia, és ezeket szintén közre kellene bocsátani. Minél többen ményt várhatunk. Jogunk van a kormánnytól megvárni, hogy megvédjé érdekeinket. De ne várjunk mindent csak tőle. Tegyük meg magunk is mindent mit megtehetünk. Mi élvezük a sikert, mi valljuk a kárát.

A hercegovinai lázadás.

Belgrádban mind békésebben alakul a helyzet — legalább mi a kormánykörök s a szkupstina magatartását illeti.

A rendkívül vékony és hajlékony csőr, széles torkával ellenben kétségen kívül fecskéfajta s belső szerveit is illetőleg valóban legközelebb állnak a lappantyuk a fali fecskék, vagy föllengéhez.

A nem igen kedvező szín, melyben előtűnik, minden éjjeli madárral együtt festve vannak, a régi görögöktől ered. A lappantyuk szerintük úgy megszopják a kecske tőgyét, hogy az állatok magok elszáradnak miatta. Szárnyaiknak legyező módra evezése a márhat megvakítja s a kuvikéhoz hasonló, ennél kissé rekedtebb panaszos kiáltásuk, épen úgy mint az, minden rosznak előjele. Egy észak-amerikai fajuk az ott való telepítvényeseknél semmivel sem kisebb hirre tett szert, mint nálunk a halálbagoly és a ki Cooper regényeit olvasta, emlékezhetik rá, hogy azokban hányszor fordulnak elő jelenetek, melyekben a Whip-poor-Will barátságatlan éjjeli kiáltása a küszöbön levő indián megröhanását, vagy más nagy szerencsétlenséget jelent.

Hanem itt is épen úgy mint a baglyok érdekében a nép előítéletét minden erőnkkel el kell oszlatnunk.

Az éji fecskék: a lappantyuk, mint nap-pali rokonai a létező leghasznosabb madarak közé tartoznak; kecskét nem fejnék, márhat nem vakítanak, s magot sem lust nem esznek, hanem mindazon éjjeli rovarokat, melyek között legfőbb elleneink vannak, kimondhatatlan jó étvágygyal s a legmohóbban nyeldek el.

A nagy bogarak, melyek esténként szereteszét zummognak, melyeknek kukacjai gyökert és élőfát megrágnak, a vastag éjlépek, melyeknek hernyói fánkat és veteményeinket pusztítják, valamennyi moly, atka, szunyog, bögoly, héjjas stb. féreg mind a lappantyú széles torkában találja sírját, mely azért czírák leg többet az istálók és ólak körül, mert a százfélé rovar is nagyjából ott tartozdik. A lappantyú nem háborgatja senki álmát, hanem az ember érdekében a legnagyobb tevékenység-

A szerb fővárosban, mint onnan távirják, messzeható katonai rendszabályokhoz nyultak, melyek az omladinisták netaláni zavargásai ellen vannak intézve. Másfelől a szerb kormány arra törekszik, hogy mérsékelt hangon tartott válaszfelirat szerkesztések és a vita is mérsékelt legyen. A szerb válaszfelirati bizottság tagjai részint a kormány, részint az omladina hívei. Mi magát a szkupstinát illeti, jövődők működésének jó auspiciumaként szeretnők tekinteni azt, hogy a bosnyákoknak segélyt sürgető kérvénye fölött vita nélkül napirendre tért.

A szkupstina megnyitása előtti eseményekről a következők igen érdekes és figyelemre méltó részleteket írják Belgrádból a „P. C.”-nek, melyek Ristic ügyességéről és éleselműségéről tesznek tanúságot:

„A trónbeszéd megvitatása, szerkesztése csaknem kizárólag foglalkodtatá a kormányt több napon keresztül. A javaslat szerkesztését Ristic kizárólag magának tartotta fenn. Ennél fogva a vélemény terjedt el, hogy a trónbeszéd rendkívül ügyesen lesz szerkesztve. A szkupstina megnyitása előtt két nappal a kormány minden lehető uton és módon a közönség körébe azon híreket szivárogtatta, hogy Szerbia megígérte a hatalmaknak, miszerint békében fog maradni és meggátolja az önkéntesek kivonulását szerb területeiről a felkelési csatáért. És mind ezen hírek hatalmasan lelohasztották a harcias kedvet. A közvéleménynek ezen nagy ügyességgel keresztül vitt befolyásoltatása nem tévesztette el hatását. A szkupstina előestéjén aztán az eddig oly harcias kedélyek között alig volt egyetlen is, mely azon mekönynyel kecsgette volna magát, hogy Milán megnyitó beszéde harcias fordulatot vehet. Arról is kellőleg gondoskodva volt, hogy a közvélemény más tárgyakkal legyen elfoglalva. Így használtatott föl Milán arájának névünnepe, hogy a közvélemény az ő érdekes személyiségével foglalkozzék. Elhíreszteltetett, hogy a leendő fejedelemmel jelenleg Párisban szorgalmasan tanulmányozza a szerb nyelvet, tanítja a szerb philolog Danisics. A fejedelmi ara névünnepe isteni tisztelettel ünnepeztetett meg, melyen részt vett a fejedelem, a miniszterek, más polgári és katonai főbb hivatalnokok és diplomatiai képviselők diszben. Sokat foglalkoztak az újonnan Belgrádba érkezett német consullal Saurma báróval, ki ünnepélyes audientían fogadtatott Milán által. Szóval mindenféle érdekes szóbeszéd és ünnepélyesség által sikerült a szerb főváros nagyon is harcias hangulatát békés irányba terelni s most remélik, hogy Risticnek sikerülni fog a szkupstinában is

A békékövetítő consularis bizottság működéséről ezeket írják a dalmát-török határszélről ugyancsak a „P. C.”-nek: „Server pasa törökbiatos és a consularis bizottság tárgyalásai alapján megállapítottak a modalitások, melyek szerint a békítő munkához fognak. A megállapodások oda mennek ki, hogy a bizottsági tagok két csoportra oszolva különböző helyeken tárgyalásokba fognak bocsátkozni a felkelőkkel s Server pasa a szükség és belátása szerint majd az egyikhez,

gel dolgozik, s az fáradságáért köszönetből rágalmazza és üldözi őt.

Legutóljára a kukukra térek, mely a madarak közt a legkiképzettebb rosz hírből áll, pedig az ismert madarak között talán ő a leghasznosabb egyedül. Ő a tavasz és nyárelőnek fáradhatlan kolompos; hozzá van fűzve a mondanak nagy sokasága s a fülemilével dal versenyéről meste, mikor a számár bíráskodása szerint ő nyerte el a koszort, mert jól karban énekelt.

Mindenki hallotta, de csak kevesen látták a szép de félénk madarat, mely lövésre csak ritkán közelíthető meg, rendkívül ravasz, s fészket soha sem rak, hanem mint a posztát, billegények és pasiríták barátja tojását ezeknek fészkeibe lopja, melyek aztán a ravasz madárnak nagybéli fiait oly hűségesen ápolják, hogy miattok gyakran saját kicsinyeik éhhalálra jutnak. Talán a kukuknak ezen emberekre vonatkozó rosz példája feletti megbotránkozás okozta azt, hogy Ury kanton egész a legújabb időkig minden kukukra lődíjt rendelt, és ezen madár kipusztítását fontos állami ténykedésnek rangjára emelte.

Vagy ezen üldözés talán messzebből, régiebb időkől ered, s talán valamely magasabb magistrátusnak viszonyaiban alapítottatott, mely a kukukról reá vonatkozó czélzás nélkül nem hallgathatta?

Történet legyen akár minek következtében, annyi bizonyos, hogy a felvilágosodott Ury államában a kukuk a legújabb időkig kontumáciozva volt és őserdei jogaiiba csak most helyezettett vissza.

A kukuk egyébiránt a babonában nem kis szerepet játszik. Az ő neve pótolja az ürdögöt; a hol ez utóbbit nem merik kimondani: „Vigyen el a kukuk!” Menj a kukukhoz” országon szokott beszédmodorok,*) s a kukukról épen úgy jelent életvéteket, mint a

*) Németországban, s így nálunk is a német ajkúknál.

majd a másikhoz csatlakozik. Két tanácskozási hely van kitűzve: Nevisinje és Trebinje. Az előbbi helyre kijelölt csoportba tartoznak Angol-, Orosz-, és Franciaország consulai, Trebinjében pedig Ausztria-Magyarország, Német- és Olaszország consulai fognak tanácskozni.*

Hogy miként gondolkoznak Oroszországban a hercegovinai zendülésről, ezt eléggé visszatükrözi egy szt.-pétervári levél, mely azt mondja, hogy az orosz kormány- és a társadalom bármely körében nagy foku egykedvűséget tanusítanak a rájáék ügye iránt. Oroszország ez ügyben is ép oly tartózkodó és közőmbös, mit volt Serrano elismertetése kérdésében. És így fog ezután is lenni, a míg csak egy elismert híres név, egy Samyl, egy Abdel-Kader, egy Garibaldi nem áll a felkelők élére.

Akkor Oroszországban is megváltozhatik a hangulat a felkelők iránt, mely különben egy vallási, mint politikai és nemzetiségi tekintetben sokkal inkább érdekli Oroszországot, mint bármely más államot, mely most oly erőlyl dolgozik a föllázadt vidékek lecsendesítésén. Még volna egy más körülmény is mely Oroszországot azonnal fölrázná apathidájából s ez azon körülmény volna, ha más érdek is bele játszanék ez ügybe, mint jelenleg csak a török.

Oroszország alig tehet most valamit, mert igaz, hogy a szerbek, montenegróiak és bosnyákok gyűlölik együttesen a törököt, de ép úgy gyűlölik kölcsönösen egymást, nem értenek egyet és nem akarják magokat alárendelni egymásnak. Ebben áll aztán Törökország egyik legfőbb ereje a felkeléssel szemben.

Ezt a tudósítást Oroszország hangulatáról megerősíti egy szt.-pétervári távirat is, mely szerint a „Russ. Mir” nevű lap gyűjtőteket rendez a hercegovinaiaknak és egy alkalommal keserű szemrehányásokat tesz az orosz társadalomnak, hogy bűnös közönyvvel viseltetik a nevezett felkelők ügye iránt.

Ha már Oroszországban is így áll a felkelők ügye, annál kevésbé lehet csodálkozni azon, ha a Londonban szept. 9-ére összehívott meeting (a hercegovinaiak támogatására) csak igen csekély számú hallgatóságból állott s maga Russel is egy levélben mentegetődzött meg nem jelenéséért.

A Mezőség közegészségügyi viszonyairól,

főleg az ott uralkodó váltólázról.)*

A m. tud. akademiának egyik idei márczius hó elején tartott ülésében, Keleti Károly kitűnő statisztikusunk a magyar népesedési adatok 1864-1874 tartományi és körjegyzői összehasonlító értekezést, előadása végén így szólott: „mennyivel emelne a bemutatott anyagnak becsét és érdekességét, ha a rideg statisztikusunk kívül a szakértő orvos is hozzászólna az adatokhoz s ha a statisztikai számok pusztá csontrázán túl, erélyesen megindult közegészségügyi politika

*) Jelentés a kolozsvár-kocsárdi vasutvonal építésekora a munkásoknál előfordult megbetegedésekről. Kézli Genersich A. tanár. Külön lenyomat az „Erd. muz. egyll. évkönyvei” új folyamának 2-ik számából.

hogy számtalan sok jövődők dolgoknak magyarázatára szolgál.

A szédelgős beteg nem hallja többször a kukukszót s a szerelmes lányoknak megmondja, hogy mennyi ideig kell még a kőrre várniok. A gyermekeknek pedig, hogy hány nyarat fognak még élni.

Ha sok pénz van zsebünkben mikor a kukukszót először halljuk, egy gazdagok maradtunk az egész esztendőben; csak az a kár, hogy a városiak az ilyen eseteknek legtöbbszörre erdei kirándulások alkalmával lehetnek csak tanui, mikor épen nem igen szokták magukat rendkívül sok pénzzel ellátni.

A vénasszonyok, kik már sem forró szerelemre, sem valami nagyon hosszú életkorra már nem igen számíthatnak, egy francia iró szerint megelégszenek egy marok földdel, melyen a kukuk akkor állott, midőn annak kiállítását először hallották; azt mondják, hogy nagyon jó szer — bolhák ellen. Ha a kukuk valamely fán ült, ugy az a föld, a melyen a vánasszony jobblábbal állott, épen erényről bir.

Az erdőszők és földmivések közt másnemű dolgok forognak a kukukról. Ősszel ugyan is a kukukból karvaly lesz s csak tavasszal változik ismét kukukká; mások pláne télire varanggyá alakítják, mely aztán a fagy alatt valamely odvas fába ül; s meg mások vándorlásairól tudnak sokat; elég, hogy a mint a posztátók fiait kell hogy felneveljék, ugy az országból a kánya hordozza hátán ki s ugyanott hozza vissza.

S mi való mindezekből? Az, hogy a kukuk a nagyerdők rovarasza s másféle bogarakat ráadásul pusztít. Legkiválóbb eledelét a szöglencz tövises és a pohok szőrös hernyói képezik, melyek azonkívül, hogy tüksek és szőrösök, még mérges tulajdonságokkal is birnak és e miatt kivüle semmiféle állat által meg nem etetnek. Különösen a bucsus pókok hernyói, melyek napi táplálékai közé tartoznak, szőrűkkel annyira bevonják a kukuk gyomrá-

nyujtana a húst és vért oly értekezésnek, hogy az tudományos egészül domborodjék ki a hallgatók előtt.*

Nem egészen szorosan a felvett tárgyra vonatkozathatók K.-nek fent idézett szavai s hitünk szerint szakértő-orvos csak akkor ölelhetné fel a hazánkban vonatkozó összes statisztikai anyagot, ha szintén egyes orvosok, az egyes vidékekre vagy főbb fővárosokra azok környékére szóló statisztikai adatokat közegészségügyi szempontból szakértőleg feldolgoznák. Hozzáteszük még azt, hogy valamely vidék egészségügyi viszonyainak megírhatására nem elég pusztán a népesedésre vonatkozó statisztikai anyagnak birtokában lenni, szükséges ott a geologus, a hydro- és orographus s a meteorolog által nyújtandó felvilágosításoknak is tudomására jutni. Szükséges a népeség életmódját, szokásait, közgazdasági viszonyait s ezeket illetőleg az antecedienciait stb. ismerni. Csak ekkor nyújthatjuk valamely vidék közegészségügyi helyzetének világos és a valónak megfelelő képét. Amde örömrünk szolgál, midőn látjuk, hogy a kitűnő statisztikus oly nagy súlyt fektet a szakértő-orvos közreműködésére; örömrünk szolgál, midőn, mint óhajt az erélyes közegészségügyi politika megindítását hangsúlyozza.

Jeleztük, hogy mi mindenre tekintettel kell lennie a csak egy vidék közegészségügyi állapotának vizsgálását magának feladatul kitűző orvosnak; tőle kívánni nem lehet, hogy — legfőbb hivatása a gyógyítás lévén, melynek minden egyebet tartozik alárendelni — magának ama különböző tudományágakat, miket fent idéztünk, mint a geológiában, oro- és hydrografiában, meteorológiában önálló buvárkodásra képesít ismereteket szerezzene; elég, ha e téren annyira viszi, hogy a mások által nyújtott adatokat kellőképen felhasználja tudja. Ha ugyanis ezen adatok megvanak; de ugyan hány vidék van olyan hazánkban, mely olyképen feldolgozva volna, hogy aztán az orvos megoldzavéve a statisztikai adatokat és saját s má ok tapasztalatait, szakértő közegészségügyi képét adhassa az illető vidéknek. A hol ugyan a m. orvosok s természetvizsgálók vándorgyűlése évenként megfordul, szokás szerint mindig készítettnek ily helyrajzi művek, mint p. készült Rimaszombatról stb.; nem tudom mennyire felelnek meg e művek a czélzás s vajjon lehetne-e azokat valamely közegészségügyi dolgozatnál alapul venni; bizonyára nem lehet, mert különben mindazon vidékekről és városokról, hol annyi a művelt és szakértő orvos, egyik-másik tollából bírnánk ily korszerű közegészségügyi dolgozatot.

Hogy miben rejlik az ok, miben nem — azt nem feszegethetjük; elég az hozzá a mint ezt kolozsvári volt egyet. tanár Dr. Fodor J. is mondá épen jelen munka ismeretéseimél az Orvosi Hetilapban, *) vajmi ritkák még az oly művek hazánkban, melyek egyes vidékek vagy városok s utóbbiak környékének közegészségi viszonyait behatóan és szakértően foglalkoznáknak monographiaszerű modorban.

*) 1875. 13. sz. márczius 23. 250 l.

nak belső falait s gyomrának csavaros oldalait bizonyos csigavonalokban sorakozván rajta úgy tűnnek fel, hogy előbb azt hitték róla, hogy a kukuknak belsőrésze szőrös. Végtelen torkosságánál fogva hihetetlen dolgokra képes a kukuk. Azt mondja Ratzeburg, a híres erdei pintyvizsgáló, hogy a mint megtudta, hogy a közelben kukuk vert tanyát, nem csodálkozott többet azon, hogy hernyógyűjtője oly hirtelen kiürült.

Harmadik felolvasás.

Az összes hullók iránti ellenszenv. Regazzoni és meggyógyított fénylato nője. Mérgek kigyók. Márgeszervök és ennek gépezete. Egy kigyómárges következtel. A mérge hatása ellen, hogy védhetni magát? Sikkók. Kuszmák. Békák. Varangyok. Unokák vagy meregek, (házikigyók—békafaj). A tüzlők (salamandrák) tűzbiztonsága. A varangyok rágalmazása és azoknak kertekbeni használhatósága. A szülész varangy.

Uraim!

Az állatosztály, melylyel ma foglalkozni akarunk, leküzdhetlen undort kelt bennünk tagadhatlanul s daczára, hogy huzamosan, sőt mondhatnám, előszeretettel tanulmányoztam ezen állatok fejlődését és háztartását, mégis azon perczen, midőn egy kigyót, egy békát, vagy épen egy tüzlőt, vagy varangyot atarok kezembe venni, bizonyos kellemetlen érzés, valami borzadály-félet nem tudok magamban leküzdni.

Az a hideg hullaszerű tapintásuk, melyekhez még az utóbb nevezetkeknél kellemetlen bűz és tejnemű nyálkás bőrküszadás párosul; a rögtönj átváltozás a legnagyobb érzéketlenségéből villámgyors tovalövélésbe; az életmódjuk és tartózkodási helyeik titkoszerűsége, melyet előszeretettel keresnek magoknak; a lappangó, gonosz, mérges természetük, mely azonban joggal csak nehánynak s a legtöbbnek igazságtalanul tulajdonítatik — mind ezen tulajdonságok együttvéve idézik elő azt, hogy a hullókat ne találjuk épen kedves vendégeknek. A hozzákészületleneknek nevezetesen hideg érintések, pl. a milyen egy békától ered, a legkiálhatatlanabb érzés, melyet csak el-

Sok az akadály, mely ily munka elé gördül s hogy tulajdonképi tárgyunkra térjünk, Genersich tanár ur is nem az egész Mezőségnek (mely magában foglalja Kolozsmegyének alsó kerületét, Dobokának és Középszlóknak egy részét) hanem különösen a Mezőség észak nyugati részének közegészségügyi viszonyait illetőleg szolgáltat figyelemre méltó statisztikai adatokat. Csak adatokat szolgáltat — mint maga is mondja — mert bár csak a Mezőség említett részének teljes és kielégítő közegészségügyi képét nyújtani valószínűleg nem állott hatalmában. Jelezzük tehát, hogy legalább e vidéken ily irányban valami történt s ha később valaki még szerencsésebb helyzetben leend, mint Genersich tanár volt (kinek kezei közé rövid 29 hó alatt oly nagy beteganyag öszpontosult, — 9862 férfi, 1212 nő és 363 gyermek, összesen 11437 egyén — s ki e mellett a mellé adott segédszemlélyet alkalmas voltánál fogva képesítve volt az eredményeket megbízható pontossággal számokban összefoglalni) — ha tehát valakij még szerencsésebb helyzetben leend, mint G. tanár, a helyszínen lakozva s működve évtizedeken át teheti megfigyeléseit egyuttal a többször idézett irányban a terraint jobban feldolgozva találja s mi több, egy munkába összegyűjtve, mi őt a fáradságot és időrablást innen meg amonnan való összeszedetéstől felmenti, a nevezett vidéknek teljes és kimerítő közegészségügyi képét adhatandja, mi mellett — hisszük — hogy ezen G. tanárnak köszönettel fog tartozni, ki az útát számára megegyengette s az irányt, melyben haladnia kell, kijelölte.

Genersich tn. a kolozsvár-kocsárdi vasutvonal építése alkalmával, az építési vonalon az egészségügyi viszonyok közvetlen figyelmével és a megbetegült munkások gyógykezelésével bízott meg. Igaz ugyan, hogy főleg a munkások közti megbetegedéseket figyelhette meg s ezek nagyjából a világ minden részéből valók voltak; amde a talaj és égály viszonyok ezekre is előbb-több befolyásukat gyakorolták s később a vidékbeliek is mind nagyobb-nagyobb számban vettek a munkában részt; ugy, hogy a köztük előfordult megbetegedésekből, ehöz vévén még a környéki lelkeseknek tett tudakozódásokat, a vidék egészségügyi viszonyaira következtetni lehetett. A mérnök kar számára a terraint oro- és hydrografiailag földolgozta, a geologiai viszonyokat illetőleg ugyancsak ujjmutatásokat vett s a meteorologiai észleleteket illetőleg is kénytelen volta kolozsvári megfigyeléseket ide alkalmazni s így sikerült a tudomány híveinélmainak megfelelő művecsőt egybeállítania azon óhajból, hogy az általa észlelt nagy beteganyag s a megfigyelések kárba ne menjenek.

Az érdekes munkából csupán csak azon részleteket emeljük ki, melyeket a laikus is megérthet, melyek nemcsak a tudomány szempontjából, hanem általánban véve közérdekiek s itt mindjárt szembetűnik, mit a tanár ur a mellékelt táblázatban is kimutat, hogy a Mezőség legegészségesebb ideje a tavaszi hónapokra — áprilisre és májusra — esik; az egészségre nézve a

képzeltetünk; s e tekintetben vannak példánk, hogy azáltal olyan csalások lepleztettek le, melyek nyomára különben talán hiába iparkodtak volna jóni.

Néhány év előtt bizonyos Regazzoni járt fel s alá a nagyvilágban s a könnyenhivők zsebeit a delezesség, fénylítás, holdkóróság s más hasonló kunstsüccikkel sikeresen írtigette. Ezen mesterségek folytatására néhány kitűnő tehetségű egyénisége volt.

Nevezetesen női személyzetének egyike kitűnő volt a testi érzéketlenség mutatóványaiiban; delezés álomba merülve az érzés legkisebbj jelét sem mutatta, ha mindjárt megnyúlták is.

A szakértő előtt nem volt valami igen meglepő ezen stoikus tanulmányok eredménye.

Valóban hibetetlen, hogy mekkora találekonyaságot fejtettek ki az önkínzás nemeiben oly nők, kik híressé akartak lenni. A gyógytan évkönyvei telvék az olyan esetekkel, hol szédelőgónk*) csak azért, hogy a könnyenhivő orvossal, rendkívüli esetükről rópirotat irassanak, magokon oly testi sértéseket követtek el, melyek őket a sir szélére vitték. Így tört el Regazzoni stoikája is valóságos kinokat, a nélkül, hogy egyet is moccszant volna s ezért messze el volt telve a világ az ő és híres professora hírnevével s a csodát hiszékenyen megbámulhatni, mindenfelől hordták hozzájuk az emberek talléraitak.

Hanem Frankfurtban vége szakadt a komédiának. Barátaim egyike elhatározta a csalást lelelcázni. Ez egy eleven békát vitt zsebében a kinzással illusztrált előadásra s az érzéketlenül alvó nőnek észrevétlenül nyakába, illetőleg a hátába csuszattatta. Ezt a nő részéről rögtön egy felsikoltás és minden ízében megrendülés követte s az előadásnak vége volt.

(Folytatása következik.)

*) Csallók.

Fordító.

legkedvezőtlenebb a nyár vége. Ez megfigyelései folytán nyert tapasztalati telt, mit a művésce végén levő corollariumban ép. alatt találunk, oda egészíthet ki, hogy atm. ur három egymás után következő évben — 1871., 1872., 1873. — épen azon hónapban (szeptemberben) talált legtöbb beteget, melyben másutt legkevésbé szokott lenni. Mászt mint p. Bécsben, majdnem állandóan szeptemberre esik a betegedések minimuma; a taviszi hónapok pedig — melyek a Mezőségen a kisebb betegedési arányt mutatják, a megtegedéseket illetőleg jó magasan állanak. Ten lelet megfigyeltését az egyes kórosportok, — főként pedig a váltóház áttekintésével — ljük.

(Folytatása következik.)

Városi ügyek.

Adóbefizetés iránti felhívás.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium idei 35.965. szám alatt, az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendeletében kielvén azt, miszerint a törvényhatóságok, dacára annak, hogy első sorban ezek feladata az állam bevételeiről és azok biztosításáról szóló törvényeket szigorral végrehajtani, mind a mellett is azok közül többen nem feleltek meg az őket az adóbehajtásra néző törvény értelmében illető kötelezettségüknek, miért elvárja, hogy a mennyiben a városi törvényhatóság az adóbehajtás jogát maga gyakorolja, annak végrehajtásánál a legnagyobb erélyt fgya kifejteti.

E magas rendelet alapján, tekintve, hogy Blozsvár városában számos azon adózók száma, kik ez év III. negyedére már esedékessé vál, a tartóztatásukat be nem fizették: az adózó község ezennel hivatalosan figyelmeztetik, hogy e év III. negyedére már esedékessé vált adóhtralékát e hó 30-ig bezárólag, mult évi adój arányában a városi adópénztárnál annyival könnyebben fizesse be, mivel október 1-től kezdve a végrehajtásos eljárás a III. évnegyed tartozás behajtása szükségéből azonnal fogatnosítottatni fog.

Egyuttal a közönség tudomására juttatik, miszerint Kolozsvár városában az eddig községi pótlék adó czimen közmunka-váltáság é katonai célokra az egyenes adónemek mind forintja után harmincz krajczárjával fizetett rovatal, e városi törvényhatósági bizottságának kiadott végzése és a nagyméltóságú m. k. belügyminiszteriumnak idei 1619. számú kelt jóváhagyó rendelete folytán, 1875. éjanuártól kezdve ugy módosítottat, hogy a fenebbi rovatal czimén az egyenes adónemek minden forintja után mindenki köteles saját neve alatt az adópénztárnál husz krajczárt fizetni; házbér krajczár czimen pedig mindenki a bérlet az általa bérlet helyiségekért fizetendő s adóalapul elfogadott bérösszeg, valamint a tulajdonos is az általa használt helyiségekért adóalapul szintén elfogadott bérérték minden forintja után köteles fizetni két krajczárt osztrák értékben, azon megjegyzéssel egy a bérlet összes lakói által fizetendő bérlek vagy bérértékek után eső házbér krajczárk a tulajdonos nevén együttesen rovatnak ki, a tulajdonos által fizetettnek be az adópénztárnál, de a bérlet köteles az általa fizetendő házbér után eső házbérkrajczárokat a háztulajdonosok megtéríteni.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsától 1875. é szept. 10-én.

Simon Elek,
polgármester.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, sept. 15. 1875.

— **Királyné ő felsége** balesetéről, melyről tegnap táviratunk röviden már megemlékezett, azt a további részletet közlik, hogy esés után, néhány könnyű arcbőrhorzsolást kivéve, nem mutatkozott fájós hely. Eleinte a királyné erős fogfájást ézett, de ez hideg borogatások alkalmazása után enyhült; az érveis szabályos volt; — tegnap ő felsége egészségi állapota már igen megnyugtató volt, kedélylanguata derült, a jégborogatásokat időközönként abba lehetett hagyni, ő felsége meg akarta jobálni leszállni az ágyról.

— **Nagy Péter** ev. ref. püspök az egyházak látogatása végett körutat tévén e hó 1-én Gyula-Fehérvárra érkezett. A ref templom ott tiszteletére egy diadal ivomeltetett, e felirattal: „Égy üdvözlőre 1” hol Elekes Károly esperes által számos lelkész s nagyszámu néptömeg jelenlétében ünnepélyesen üdvözöltetett, melyre apüspök egy eszmedus beszédet mondott. A püspök ur e hó 13-án Gyula-Fehérvárról tovább utazott.

— **A magyar kir.** bel- és igazságügyi miniszterek egyetértéssel elrendelték, hogy ikszékek területén rablókra, rablójelöltsókra, ujtogatókra és mindezek büntetésre nézőve

egy évi tartam alatt a rögtönbíráskodási eljárás vétessék foganatba.

— **A m. kir. belügyminiszter** a következő körrendeletet intézte valamennyi törvénhatóságokhoz: A m. kir. igazságügyi miniszter ur f. é. júl. 29-én 6472 sz. a. kelt levelében felhívta figyelmemet azon körülményre, mely szerint a községek a kir. bíróságokhoz intézett beadványaikban gyakran csupán jegyzőkönyvi nyelvüket használják, mely eljárás, ha ezen jegyzőkönyvi nyelv nem egyszersmind az állam hivatalos nyelve, egy részt nagy munkaszaporulatot, másrészt pedig hátramaradásokat is okoz s általában a gyors igazságszolgáltatást jelentékeny mérvben megnehezíti. Tagadhatlan az is, hogy a községeknek az említett eljárásra törvényes joguk van s hogy ennél fogva azok ebben rendeltileg nem gáto lhatók; de ép oly tagadhatlan is, hogy a szóban forgó eljárás a fentebbiek szerint maguk a községek és az egyes felekre is igen nagy hátránnyal jár, a mennyiben ügyeknek gyors elintézését késlelteti, sőt olykor jó fordítók hiányában azok helytelen elintézését is okozhatja. Ez okból tehát felhivatnak a törvényhatóságok, hogy nem parancsolólag ugyan, de az indokok felhasználásával meggyőzőleg oda hasznanak, hogy a területükön levő községek ugy az igazságszolgáltatást, mint saját maguk és egyes tagjaik érdekében a királyi bíróságokhoz intézett hivatalos beadványainál jövőre, ha nem is kizárólagosan az állam hivatalos nyelvét, de legalább saját jegyzőkönyvi nyelvök mellett hasábosan azt is használják. Elvárja a miniszter a törvényhatóságoktól, hogy ezen, nem a jog megszorítását, de annak a gyakorlati élet követelményeivel mért használatát célzó felszólításának teljes buzgalommal fognak igyekezni érvényt szerezni, tett intézkedéseik e ezek eredményéről pedig a minisztert pontosan értesíteni.

— **Meghívás** a lövölde termében 1875. szeptember 19-kén tartandó lámpa-lövészetre, egybekötve dal. zene- és táncestetélylyel. A lövészet kezdete d. u. 3 órakor s tart 6 óráig. A zeneestetély d. u. 5 órakor s a lámpa-lövészet este fél 8 órakor kezdődik. A lövészetetn ugy délután, mint este nem lövésztagek is részt vehetnek s minden díjra pályáznak. Ez alkalommal fogja magát a lövészegylet kitűnő zenekara uj egyenruhájában a t. cz. közönségnek bemutatni. Belépti díj személyenként 50 kr. Lövésztagek belépti díjat nem fizetnek. A kolozsvári lövészegylet válaszmánya.

— **Antkó János** helybeli polgár és szíjgyártó f. hó 13-án hosszas szenvedés után 38 éves korában elhunyt. Béke poraira! — **Nagyvárad** város képviselő-testülete hétfőn tartott közgyűlésében vette tárgyalás alá az ottani színügyi bizottság ama véleményének jelentését, mely — mint már tudjuk — a kolozsvári országos nemzeti színház ajánlatát elnemfogadhatónak véleményezte. Mint előre megjósoltuk s a színügyi bizottság véleményéből lehetett következtetni, a közgyűlés nem fogadta el a színházunk ajánlatát, hanem alyett, hogy egy országos, ugyszólvá állami intézettel szövetkezett volna, Bogró és Mándoki színtársulatának adta oda 6 évre a jogot, hogy Nagy-Váradon színi előadásokat tarthasson. A szerződést illetőleg ki lett mondva, hogy az esetre, ha a szerződő színtársulat annak pontjait megszegné, a város minden további kötelezettség teljesítés terhétől menekül. A társulat csak szinkört és színházat, nem pedig egyszersmind színpadi szerelvényeket is tartozik adni a városnak stb. stb.

— **Nagy-Váradon** kedves közbiztonsági állapotok uralkodhatnak. Mint egyik ottani lap írja, ugyanis a mult héten a n. Teleky-utca végén levő Greiner-féle üzletet éjlel feltörték. Észrevétel nélkül megugrottak a tettesek. Ugyanezen éjjel Körös utcáján is feltörték egy szatócs-üzletet. Szépen megyünk a télnek!

— **A királyhágón** inneni részekben közelebből az a hír terjedt el, hogy a király ő felsége még az őszfolytánmegtekintia vajdahunyadi várkastély restaurálását. E hír a mint a „K. N.” írja nem valószínűtlen, tekintetbe véve, hogy ő felsége 1852 óta nem járt az erdélyi részekben.

— **A lötenyészési** állami jutalomdíjak N. Szebenben e hó 13-án osztattak ki. Az első jutalmat (12 arany) alamori Balassa Bálint; a másodikikat (8 arany) újfalusi Miesz János; a harmadikat (6 arany) kakasfalvi Lehrer Mihály; a negyediket (5 arany) szász-csanádi Gyárfás Tuzson; az ötödiket (5 arany) kistorinyi Berz János; a hatodikat (5 arany) sz. t. erzsébethi Barth János nyerték el. A kitűzött különös jutalmakat három éves kanczákért a következők nyerték: az első jutalmat (10 arany) alamori Vassin Samóde; a másodikikat (8 arany) Szaláncei Kristóf; s a harmadik jutalmat (6 arany) örményészékesi Szaláncei Lőrincz.

— **A nagy-szebeni** városi farakárnál alkalmazott szolgál — mint a „Hermanstaedter Ztg.” írja — vasárnap este későn hazamenvén s a kaput zárva találván, a kerítésen ugrott át; de oly szerencsétlenül, hogy

szájában tartott pipájának a szára belefurdott mélyen a száj hátsó üregébe s onnan egészen az agyig s azt ugy megsértette, hogy reggelre meghalt bele.

— **A veszprémi püspök** halálát jelentik, kinek életének hirtelen szélhűdés vetett véget. Ranolder János 1806. máj. 16-án született Pécsen. A pesti és bécsi szemináriumban tanult, s még fiatal korában hittudományi munkát irt latinul a szentírás magyarázásáról. Széleskörű tudománya következtében b. Szepe-si pécsi püspök a pécsi papnövelde tanárává tette, hol a klasszikus nyelveket és irodalmat is tanította. Közben nagyobb utazásokat tett a külföldön, s utazásairól vázlatokat is közölt 1843–44-ben a „Religió és Nevelés” füzetében. Pécsi kanonok 1845-ben lett. A veszprémi püspökséget pedig 1849. okt. 27-én nyerte el, s 1850. május havában szenteltetett föl e méltóságra. Ranolder élelmisége kitűnt a római zsinaton is, hol a pápai csalatkozhatatlanság ellen nagy hatással nyilatkozott. Püspöksége negyedszázados jubileumát ez év pünkösöd ünnepjekor ülte meg, elhalmozva minden oldalról üdvözetekkel és szerencse-kíváratokkal. Már akkor betegeskedett, s e miatt elmaradtak a tervezett ünnepélyességek.

— **Törvénykezési változás.** A bírósági szervezetben létrejött változás folytán a szamosújvári kir. e. f. törvényszéknek folyó év szeptember hó 30-ával bekövetkezendő megszűnésével annak területe folyó évi october hó 1-től kezdve a déési e. f. kir. törvényszékhez csatoltatván, a nméltóságú m. kir. igazságügyi miniszteriumnak folyó évi augustus hó 7-én 22,965 sz. a. magas rendelete alapján az érdekeltek felek, illetőleg ügyvédek ezennel értesítetnek, hogy a f. évi october 1-én tuli napokra kitűzött, vagy esedékes pertári hatánapok nem a szamosújvári, hanem az illetékesé vált déési királyi törvényszéknél fognak megtartatni.

— **Debreczen városa,** az osztrák nemzeti banktól egy milliós kölcsönt vett föl jelzálogra 32 évre, törlesztés és kamat fejében évi 7 százalék fizetésének kötelezettsége alatt. A nemzeti bank záloglevelekben adja a kölcsönt, illetőleg saját záloglevelei helyett 100 frt ért 96 forintot ad a városnak. A dologban a legérdekesebb az, hogy e kölcsön megkötésében közbenjáróként egy — nő szerepelt.

— **A temesvári színházat** szeptember 22-én fogják ünnepélyesen megnyitni. Az előadást megelőzőleg a temesvári magyar dalkör Kölcsey himnusát énekl. Aztán Csiki Gergely tanártól a „Jóslat” szerzőjétől egy prologot fognak elszavalni. Ezt követi Szigligeti „Nó-uralom” című vígjátéka, előadva a nemzeti színház tagjai által.

— **Follinus** színtársulata Veszprém-ben megkezdte előadásait. Ad operákat is, de zenekara győnge. Eddig Gringoire, Vénkancsinos, Hampupóke és Lalla Roukh került színe. A társulat, melynek jelesebb erői, Csigaházi Etel, Follinus Hermin, Faludy és Tóth Soma szeptember 26-áig marad Veszprém-ben. Előadásait kevés közönség nézi.

— **A szüret** Tolna és Baranyában már megkezdődött. A pécsvárad, a hegyháti és a Villány körüli vidéken, valamint Tolnában mindenütt, de főleg Szegszárdon kitűnő termés van, utóbbi helyen emberemlékezet óta nem volt annyi bór, mint most lesz.

— **Hósesés a kárpátokban.** Poprádból írják szeptember 4-éről, hogy az nap a lakosság egy csodálatraméltó természeti látvány-nak volt tanuja. A mint ugyanis hosszantartó szélvész után az ég kiderült, a Kárpátok egy része teljesen hóval volt fedve, ugy, hogy alsó része, mely a nap által megvilágítottat, a legszébb nyarat, felső pedig a zord telet ábrázolta.

— **Montenegró** fejedelme Nikita — mint a „Kelet Népeinek” egyik távirata jelenti — a hadizenetet Montenegró részéről a porta ellen a szerb skupsina határozatától tette függővé. Ugyan e lap távirata szerint törökbarrát források szerint Hussein pasa kilenczedikén, Nedjád pasa tizenegyedikén megtámadtat- tak Trebinje mellett a felkelők által s visszavonulásra kényszerítették. Állítólag Trebinjében panique uralg.

— **Karagorgyevics** hg. trónvesztett és trónt követelő szerb fejedelm egy legió élén a délszláv lázadók körében jelent meg. E hirt jelentik szerb helyekről két pesti lapnak, s a szerb tudósító azonnal hozzá teszi, hogy a törökök segítik elő emérenyletet, mi jellemző a Belgrádban uralkodó hangulatra, de a valóság-nak — meg vagyunk győződve — sehogy sem felel meg. A hírek itt következnek. Sabáczról a „K. N.” a következő táviratot közli: Karagorgyevics Péter egy legiót szervezett s azzal Herzegovinán és Bosnián át a szerb határokhöz közeledik. Bizonyos, hogy a Porta támogatja Karagorgyevicset, mivel ez pénzt csak Dervis pasától kapott. Ez tény és nyugtalanító hatása. Szerbiából Karagorgyevicshez több híve ment. A szerb kormány illoyálitása mellett mindentől tarthatni. A „P. Ll.”-nak sürgőnye szerint Karagorgyevics Péter trónkövetelő kü-

lön csapatot szervez és megjelent Herzegovinában. A lapok óvják a közönséget, hogy e zászlóhoz nem kell szegődni, mert az személyes érdekeket leplez. Különbön innét egy szerb sem fog hozzá csatlakozni, csak gézen-guz népet fog maga köré gyűjteni. A törökök, ugy látszik, titokban kedveznek neki. A szerb határ felé közeledik, de innét a csapat alkalmasint véres fővel fog visszatasíttatni.

— **Odera melletti** Frankfurtnál a porosz koronaherceget s nejét vivő vasuti kocsi meggyuladt. Az alsó-szléiziai vasut üzleti igazgatója elbocsátott.

— **A Payer-kunyhó** felavatása. A csehországi és ausztriai alpesi egyesület a trafoy-i vidéken emelkedő Ortler hegyen 10 ezer láb magasságban alpesi lakot építtetett, s azt Payer Gyula iránti tiszteletből Payer kunyhó-nak nevezte el. F. hó 8-án körülbelül 70-en mentek fel a csinos épülethez, melyet tarackdurrogás és lelkes beszéd közt ünnepélyesen felavattak. Este Trafoyban diszlakoma tartott.

— **Strossmayer** püspök és a hercegovinai felkelők. A „Ruszkij Mir” orosz lap közli a montenepri éresek által aláírt fölhírást, melyben a hercegovinaiak és bosnyákok számára begyűlt adományokat is felsorolja, és a szlávokat főképe pedig az oroszokat, segélyezésre buzdítja. E fölhívásban var az is, hogy Strossmayer diakovári püspök, a helyett, hogy 25 éves papi jubileumát megünnepelné, 30.000 frtot ajándékozott a hercegovinai „szenvedők” számára.

— **Részvét** az adósok iránt. A szultán anyja Halet pasát, a palota-intendánszt megbízta, hogy a Konstantinápolyban adósság miatt bebörtönözöttek érdemesebbjeit válassza ki és helyettük az adósságot fizesse ki. Az intendans készséggel engedett a magas parancsnak, s az elfogottak közül 90-et, zsidót, törököt, keresztényt kiszabadított. A váltásádj 10 ezer frtot tett ki.

— **Mérgezés** alizarin tintával. Berlinben egy fiatal kereskedő halt meg a napokban, ki tyukszemét egy tintáskéssel vágta le s végre megmérgeződén, lába s csakhamar egész teste feldagadt.

— **Egy értékes** tárgyat ki a jegenyei fürdőben elvesztett, az iránt ad utasítást Gaál Áron r. k. lelkész. Bánfi-Hunyad, szeptember 14. 1875.

Jutalomjáték.
Nagy látványos operette, előszőr.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Bérlet szünet.

Kolozsvárt, csütörtökön, sept. 16-án 1875.

Marcell Géza jutalomjátékául

SOHAJOK HIDJA.

Nagy látványos vig operette 4 szakaszban. Irta: Cremieux és Halevy. Zenéjét Offenbach Jakab. Fordította: Latabár Endre.

1-ső szakasz: „A két hős.” 2-ik: „A doge palota rejtelme.” 3-ik: „A bölcs tanács.” 4-ik: „A tengeri párviadal.”

SZEMÉLYEK.

Cornarino Cornarini, velencei doge Kassai. Babbista, lovászmester **Marcell.** Fabiano Fabiani Malatromba Zajonghy. Cornarini Catharina Megyasza I. Amorozi, komornája Neszeda A. A tizek elnöke Sebestyén. Asztolók } kék Sztyegörgyi Fracrusko } Vidor. Fianetta, halászléány Lotscharekné Cascadetta Sándoriné. Julianó, apród X. X. X. 1. } álarcoszó Erdélyi Zs. 2. } Dersi Irma. Csolnakász Szabó M. Törvénszolgá Fehérváry.

Két gondolás, a tanács tagjai. Nép, örök, brávók, álarcosok. Történik Velenceben: 1321.

A n. érdemű közönség szíves pártlásába ajánla magát

Helyarák mint rendezen.

Kezdeté 7 órakor. Vége 9 után.

Holnap, pénteken szeptember 17-én nem lesz előadás. Szombaton, szept. 18-án **Kassai Vidor** jutalomjátékául: Falu r o s z a. Nép-színmű 3 felv.

CSARNOK. Phaedrus

Aesopi meséi.

Bálinth Gyulától.

Negyedik könyv.

XXII.

A vajudó hegy.

Szülendő volt a hegy és ordított szörnyen, Egész világ csodát várt az új szülöttnben, És ő eget szült. Hasonló e képhez, Ki nagy dolgokba fog, de semmit se végez.

*

*

XXIII.

A hangya és a légy.

A hangya és a légy a felett kötődtek, Melyik ér közöttük a másiknál jobbet. Önmagasztalását a légy így kezdette: „Emelkedni hozzám hogy merészkedtél te? Én midőn áldoznak a nagy isteneknek, A bemutatottat első izlelem meg; Ha kell, az oltárok közt veszem lakásom S a templomnak minden zegzugát bejáróm, Fejére ülök a koronás uraknak S csókokkal iletem a legszebb szűz ajkat; Nyenyélek s tápom a legjobbak paraszta. Mi jut mindezekből neked kis parasztká? „Istenekkel lakni dicsőség — felelt ez, De csak annak, a kit kegyességük felvesz S nem a kit megvetnek. Oltárokon ülhet Szentelenséged, de mindenütt élzenek. Királyokról szólnsz s hogy illetnek szűz ajkak S azzal kérkedel, a mit pirral takarnak! Nem dolgozol, nincs is szükségben mit enned, Midőn télire én nagy gondnal beszerke; Falak mellett gazon keresgélsz te tápot S nyáron gonyoló szád télben föl se tádot, Mig zsugorodva tart a fagy álma téged, Addig dúl lakomban én gondatlan élek, Te voltál, ki e szőharczba kevert engem, Ugy hiszem, hogy gödög eléggé levertem.”

Tükre e mese az ember jellemeknek, Való erényt kedvel egy s a más szinleletet.

KÖZGAZDASÁG Erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— **Dés** piaci árjegyzéke: septmb. 10-ről, (auszt. mérő középar.) Tisztabuza 4 frt — kr, elegybuza 3 frt 20 kr, rozs 2 frt — kr, zab 1 frt 30 kr, egy másza szőna 2 frt, 20 kr, alomszalma 50 kr, zsupszalma — frt 80 kr, egy öl fa 8 frt — kr, marhahus 18 kr konyhaliszt 7 kr, borsó 20 kr, lencse 24 kr, paszuly 18 kr, köles 24 kr, burgonya 1 frt 50 kr, disznózsír 70 kr, hagyma 6 kr, Fokhagyma 12 kr.

— **A szamosújvári** piac árai sept. 9-ről. 1875. (alsó auszt. mérő középar.) Tisztabuza 3 frt 80 kr, Elegybuza 2 frt, 86 kr. fRozs 2 frt 20 kr. Zab 1 frt 40 kr. Szőna 1 rt 50 kr. Alomszalma 50 kr. Zsupszalma — kr. Egy öl fa 14 fűv. 12 frt. Fagygyugyertya 40 kr. Marhahus fontja 15 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr, Gyöngykása 32 kr. Borsó — kr. Lencse — kr. Paszuly — kr. Pityóka 1 frt 20 kr. Disznózsír 60 kr. Hagyma 16 krajczár Fokhagyma 20 krajczár.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Szeptemb. 14-én 5% Metaliques 7035 frt Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 73.80 — frt. 1860-iki államkölcsön 112.40 Bankrészevények 932. — Hítelrészevények 211.70 London 111.60. frt. Ezüst 101.80 Cs. kir. arany 529 —. Napoleond'or 899½ 100 mark németértékű 55.05.—

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.40 Temesvári 81.50 Erdélyi 7975 Horvátországi 84.—

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyilttér.)*

— **Ajánlat.** A ki nemcsak jó és olcsó cséplőgépet birni, hanem fontos és gyors szolgáltatást elérni óhajt, forduljon e nemben saz első üzlethez, t. i. az évek óta jó hírérl ismert ifj. Weil Mór czéghez majnai Frankfurtban, s ne engedje magát hirdetmények utánzása, valamint hasonló nevek használása által tévutra vezetetni. — A Weil czég Frankfurtban tetemesen leszállította árait, s a legjobb gépeket a legolcsóbban árulja.

Weil cséplőgépei.

Hírlapi hirdetések és más ajánlatok folytán egy

Weil-féle cséplőgépet rendteltem az ifj. Weil Mór czégtől majna Frankfurtban, s nem mulasztom el tapasztalataim felől következők juttatni nyilvánosságra:

E gép szolgáltatékessége nemcsak megfelelt kívánságomnak, hanem még felül is multa várakozásomat. — 2 segéd melletti könnyű működéssel óránként 64 kővét csépeltem, s oly teljes volt a munka, hogy sem a kicséptel kalászban nem marad egyetlen szem is, sem elmorzsolst szemet nem lehetett találni.

A csekély beszerzési ár mellett szinte megfoghatlan, hogyan lehetnek még emberek, a kik cséppel és hadaróval kinlődnak, ahelelyt, hogy néhány talárron ily hasznos gépet szerzenének maguknak, a melynek egyetlen gazdaságnál sem volna szabad hiányoznia, mert négy hét alatt kifizeti magát.

Ennyit az igazság és a gazdaszat érdekében.

Halason Kistelek mellett.
(alálírva) Nagy Antal,
birtokos.

*) E rovat alatti közleményekért nem vállal felelősséget. a Szerk.

Kézi és fali
térképek.
Atlaszok,
Földgolyók.

Oskolai könyvek.

Szótárak,
Nyelvtanok
és
társalgási könyvek.

A bekövetkezendő tanév alkalmából van szerencsém tudósítani

a n. érd. tanár, tanító és nevelő urakat, tanuló ifjúságot, egyáltalában

ERDÉLY-OSKOLAVILÁGÁT.

hogyan könyvkereskedésben, mely újabb időben megint nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már mint
Erdély legnagyobb könyvesarnoka egyedül áll, mindenféle

oskolai könyvek, tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnásiumok, képezdék, ipar- és polgári iskolák, elemi-
és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartanak és folyvást
k a p h a t ó k.

Nagyobb megrendeléseket kérem idején beküldeni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékoz-
hassam magamat folytonos megrendeléseimmél, főleg pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, **pontos szolgálat, előnyös feltételek és jutá-
nyos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat**, saját kiadásaimból pedig
**ingyempéldányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, sze-
gényebb sorsu tanulók számára.**

Czím- és árjegyzékekkel az oskolai könyvekről, úgy nemkülönben
bárminemű **könyvjegyzékekkel kívánatra azonnal és ingyen** szolgálok,

Stein János,
könyvtáros, kiadó és magy. kir. egyetemi nyomdász.

Stein Jánosnál
Kolozsvárt.

Stein Jánosnál
Kolozsvárt.

Római és hellen
remekírók,
szótárral és jegyzetekkel
ellátva.

Oskolai könyvek.

Rajz- és szepírás-minták.
Vizfestéshez
való színnyomatu
minták.

(190)

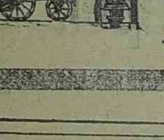
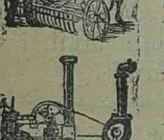
(22-30)

CHARLES BURRELL

St. Nicholas Works, Thetford, Norfolk, Anglia
képviselősege.

Pirnitzer Alajos

gazdasági gépek
raktára és javítási műhelye
Budapest, Akadémia-utca 6. sz.,
Tüköry-féle palota mellett.

Gőzmozdonyok túl nem haladt működéssel.

Gőz-cséplőgépek.

Járgony- és kézi cséplő-gépek.

Vető-gépek, könnyűk, egészen vasból.

Arató-gépek.

Tisztító-rosták.

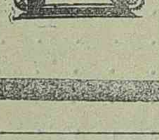
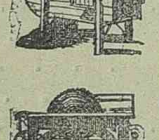
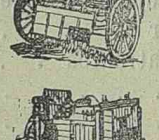
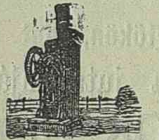
Szecsavágó-gépek.

Trieurs (konkoly és búkköny-választók)

Faművelési-gépek.

Hajtósíjak.

Árjegyzékek kívánatra postafordultával küldetnek.

(398)

(1-3)

Eladó ház.

A Nádas-terén az új sorba 3-dik
ház 3 szoba 2 konyhával, pince és
kamarával, 2 fűskamara- és négy
lóra való istálló- és kerttel, az ud-
varon jó kút inni való vízzel örök
áron eladó. Érkezhetni ott helyt
tulajdonos HALMÁGYI JÁNOSAL.

(395)

(3-3)

Hirdetmény.

Gr. Kornis Anna,
gr. Zichy Pálné ő
méltósága héder-
fői Kúttól-vízi
4 kövű malma,
folyó Szent-
Mihály napjától kezdve, 1878.
Sz. Mihály napjáig 3 évre haszon-
bérbe kiadandó. Vállalkozni ki-
vánók a haszonbéri feltételek felett ér-
tekezhetnek héderfői gazdatiszt Kará-
csóni Sándorral.

(302)

(1-3)

Haszonbérbe adandó birtok.

Kolozsvártól
1 1/2 órányi
távolban,
H. Macskáson

egy 838 hold területű birtok, min-
den hozzá tartozó birtokrészekkel, öt
helység koresoma jogával, 3 kövű mal-
mával, új gazdasági épületekkel, gyü-
mölcs és csemege szőlő kerteivel, szép
lakó épülettel, csinos dísz-kerttel, több
évekre haszonbérbe adó. Megjegyzend-
ő, hogy ezen birtok oly haszonbérle-
nek adandó, ki szép lakást igényel, s
azt csinoson fenn is tudja tartani. Tu-
dakozandó ott helyt. U. p. Kolozsvár.

Uj csárdások, népdal gyűjtemények sat.

Zongorára!!

Épen most jelent meg
és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

Blaháné és Tamássy legkedveltebb dalai a „Falu roszszából.”

1. Itt vagyok, ragyogok!... 2. Sárgán virágzik a repeze... 3. Alig
virrad, alig alkonyul... 4. Húzzad csak, húzzad keservesen...

A Ripacsos Pista dalmányából.

5. Zsuzska lelkem csak egy szóra... 6. Cifra szűröm szegre van akaszt-
va... 7. Hallod-e rózsám, hallod-e...?

Énekhangra zongorakisérettel alkalmazta Erkel Gyula.

Ára 1 forint.

Szekely népdalok.

1. Nincsen olyan fényes alkony... 2. Igazán, igazán ne járass magad után...
3. Angyom asszony csak az a kérésöm... 4. Oh én édes Karujkám...
5. Maros vize folyik csendesen... 6. Buza-virág konkoly... 7. A kákási
tekervényes... 8. Felöltözöm fehérbe.

Éneklő BLAHÁNÉ LUIZA, zongorára átírt KÁLDI GYULA.

Ára 1 forint.

Blaháné legkedveltebb dalai.

1. A háromszéki leányokból. „Maros vize folyik csendesen.”
2. A falu roszszából. „Fogadásom tiltja szeretni.”

Énekhangra zongorakisérettel alkalmazta ERKEL GYULA.

Ára 80 kr.

Kedvelt népdalok.

Énekhangra zongorakisérettel gyűjti TISZA ALADÁR.

1. Rozmaringszál... 2. Valjon kié ez a nyárfás... 3. Pántlikás kalapom...
4. Erdő, erdő süti erdő... 5. Jaj be beteg vagyok... 6. Beh ok
falat!... 7. Kiáradt a Tisza vize... 8. A kanyargó Tisza mentén...
9. Az én eszmám csikorgós... 10. Sajó kutyám... 11. Beh! szorult
ez az élet... 12. Áld meg Isten, áld meg... 13. Volt nekem egy da-
szórti paripám... 14. Jaj be szennyos ez a maga kendője... 15. Mig az
mondják... 16. Hová csikós olyan szaporán.

Ára 1 frt 50 kr.

Blaháné legkedveltebb dalai.

16 közkedvességű magyar népdal a „Falu roszszából” énekhangra
zongora kísérettel alkalmazta TISZA ALADÁR.

1. Hej! hortobágyi gulya járás... 2. Csak azt mondják... 3. Édes any
rózsafa... 4. Hej violám, violám... 5. Van nekem szeretőm...
6. Pusztá ez az egész vidék... 7. Fogadásom tiltja szeretni... 8. Bodg
vize folyik... 9. Szabad madár vagy te rózsám... 10. Zápor eső hula
sötét... 11. Vékony haja van a piros almának... 12. Vesd rám szel-
lőden... 13. Az a kis lány selyem ágát... 14. Oda fen a fe-
réten... 15. Én vagyok az... 16. Szól a világ...

Ára 1 frt 50 kr.

A Falu roszszából:

„Száras ágon bús gerlicze turbékol”... „Fogadásom tiltja szeretni”...
„Húzzad csak, húzzad.”

Zongorára szerkeszté TISZA ALADÁR.

Ára 60 kr.

A háromszéki leányokból:

„Hogyha én levelet írhatnék”... „Marosvize folyik csendesen”... Elemé
dala: „Csak egy szép leány”...

Zongorára szerkeszté TISZA ALADÁR.

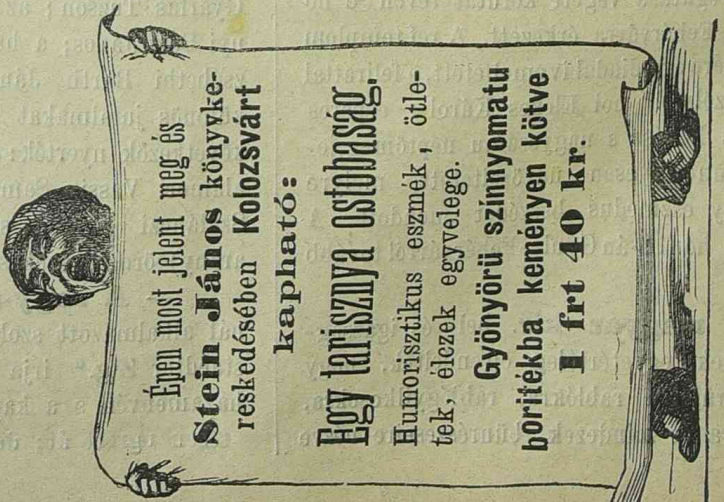
Ára 60 kr.

A dalgűjteményekben a dalok akként vannak zongorára alkalma-
va, hogy azokat **ének nélkül is elő lehet játszani**, mintán a da-
lamhangok a zongora részben is benne foglaltatnak.

Zeneművek megrendelésénél legcélszerűbb a postadíj elkerülése tekintet-
ből, az összeget postán utalványozni; mely esetben bármely hangjegy bé-
mentre küldetnek meg.

Ajánlom egyidejűleg gazdagon felszerelt **zenemű-raktáromat**; különösen
a hírneves „Edition Peters” olcsó és kedvelt kiadásokat, melyek
folyvást raktáron vannak.

Zenemű-jegyzékeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Nagy kiállítása és eladása

művészi tárgyaknak
ugymint: Alabastrom, florenzi márvány, valamint más
olasz köveknél.

Ezen dísz-műtárgyak, római, etruskai, pompeji és medicei
művész-szobrászati alakokat képeznek. Továbbá nagy raktára adriai
és florenzi csészék, oszlopok és szobroknak, valamint ideális
alakoknak, melyek különösen szobák és termek-díszítésére alkalma-
zatok.

Nemkülönben nagy választéka mozaik-díőfa asztaloknak.
Az eladás csak még néhány napig tart, az árak a legutányosabbak.
A bolti helyiség bel-monostortuza 9-dik szám.

Pietro Anzani,
Florenzi.